

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII.

Ч. 8. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 11-го січня 1940.

No. 8. Jersey City, N. J., Thursday, January 11, 1940.

VOL. XLIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BRgan 4-0237. — Тел. У. Н. Сомау: BRgan 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПІДГОТОВА ДО МИРОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА

ВАШИНГТОН. — На пресовій конференції президент Рузвельт заявив, що він уложив уже мирові точки, на основі яких воюючи європейські краї могли б замиритись. Про ті точки він розказав церковним провідникам, які недавно мали в Біллі Домі з ним наради. Але президент зобов'язав їх нікому про це не говорити. Він сам також точніше про це не говорив перед газетарами. Та підкреслював кілька разів, що з тими точками він виступить на яв, коли наступить до того відповідна хвилина. Дехто з журналістів добивався ближчих інформацій, коли, на думку президента, та хвилина наступить. Бо чути ходять, що вже з весною президент виступить за своїми мировими пропозиціями. Але президент на це не дав відповіді.

ЗНАМЕННЕ ГОЛОСУВАННЯ В ОДНІЙ ФАБРИЦІ.

ДЖАНСОН СІТІ (Нью Йорк). — Шіснацять тисяч голосуючих робітників місцевої фабрики обуви Ендікот-Джансон переголосували, що не хочуть належати ні до юній Американської Федерації Праці, ні до Комітету Промислової Організації, а хочуть лишатись самі під своїм власним зарядом. Лиш півтори тисячі заявили за А. Ф. П., а одна тисяча за К.П.О. Причиною такого висліді голосування є це, що згадана фабрика належить до найпоступовіших в Америці. Робітники в тій фабриці крім сталої плати дістають що року бонус від загального зиску. Заряд фабрики також подбав про різні уліпшення для робітників, про лікарську опіку, розривкові льокалі, дешеві і добрі склепи різних продуктів щоденної потреби та мешкання.

РІШЕННЯ СУДУ В ЮНІЙНИХ СПОРАХ.

ІШКАР. — Суд розглядав справу компанії Ін-ленд Стил і рішив, що місцевий комітет взаємодієносин праці не мав рації, коли вимагав підписаного контракту між зарядом фабрики і робітниками. Коли обі сторони згодяться на словний контракт, то він є такий самий важкий, як писаний, рішив суд. Також суд рішив, що представник місцевого комітету взаємодієносин праці, Вуд, поведився односторонньо в спорі між фабрикою та робітниками. Згаданий комітет хотів сам досліджувати справу, сам оскаржувати її, сам судити та сам виконувати засуд, ствердив суд.

БУДОВА ВЕЛИКИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

ВАШИНГТОН. — Перед конгресовим комітетом морських справ висказував свої думки адмірал Старк. Він сказав, що план будови великих воєнних кораблів, які мали б 65,000 і більше тон містоти, не є добрий. На думку Старка величина корабля не повинна переходити 52,000 тон. Коли він більший, то непрактичний. Навіть корабель 52,000 тон буде щось таке, чого не лиш не має ніяка держава на світі, але про що навіть дотепер ніяка держава не думає, говорив Старк. В американських документах будують два воєнні кораблі по 45,000 тон. Вже ця величина досягне світовий осяг. Дотепер найбільший воєнний корабель має Англія. Ним є „Гуд“, що має 42,000 тон.

КОШТИ ПРОМИСЛОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

НЬО ЙОРК. — На основі обчислень американського хемічного товариства в Америці за минулий рік витрачено на різні промислові дослідження суму 215 мільйонів доларів. Половина з 32,000 американських учених та інженерів була zatrudнена в тих дослідках. Найбільшу суму витрачено в дослідках над нафтою, хемікаліях, та електрикою. Десять мільйонів витрачено на дослідки в сталі.

АНГЛІЙЦІ ХОЧУТЬ КУПУВАТИ АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ.

НЬО ЙОРК. — Англіїці задумують купити в Америці коло 200 кораблів. Внаслідок війни й затоплення коло мільон тон корабельного тонажу Англія починає відчувати звільнення в доставі продуктів до англійських островів. Щоб запобігти цьому, вона хоче купити кораблі від Америки.

ЛЕНДОН НЕЗАДОВОЛЕНИЙ З РУЗВЕЛТА.

ТОРІКА. — Альфред Лендон, що в 1936 році був президентським контр-кандидатом проти Рузвельта, заявив, що Рузвельт зле поступив на недавнім бенкеті Демократичної Партії, покпиваючи собі з републиканців. Чи таким поступованням Рузвельт думає досягнути згоду? — питає Лендон.

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ „БІНГА“.

ОЛБАНІ. — В ньюйорській стейтовій легіслатурі внесено законопроект, на основі якого легалізовано гру в „бінго“. Нагляд над цією грою мала би поліція, яка видавала б різним гуманітарним, заповомовим, релігійним, науковим та деяким іншим організаціям дозволи на цю гру.

ЗАЯВА

На зборах Українсько-Американської Стейтової Організації Стейту Конетикот, які відбулися 25. грудня 1939 р. і на яких були заступлені всі громади стейту, ухвалено одногосно, що повинен відбутися в Америці тільки один Український Конгрес, та що всі ми повинні взяти участь у Всеукраїнським Національним Конгресі, в Нью Йорку, в днях 16 і 17 березня 1940 р.

Присутні делегати рішили звернутись до всього нашого громадянства в Америці з проханням, щоб усіди по місцевостях припинити братовбивчу боротьбу, бо непорозуміння між нами не повинні тепер мати місця. Збори звизають наш загаль, щоб він визвав провідні одиниці заперестати негайно невідповідну полеміку, а замість неї взятися за працю над виготовленням програми спільного Конгресу, на яким було б вибрано одно репрезентативне тіло. У нас усіх є одні бажання, бо всі хочемо незалежної й соборної України. Всі хочемо волі українському народові. А як усі хочемо одного, то й спільно йдимо до спільної цілі.

За Екзекутиву Українсько-Американської Стейтової Організації Стейту Конетикат: А. Мерешак, голова; А. Маланчук, рек. секр.; Т. Захаревич, касієр; В. Вавро, секр. фін.; контролери: Г. Патинок, К. Каламін, П. Дутко.

ТАКОЖ РІЧНИЦЯ!

ЖЕНЕВА. — Ліга Націй святкує 20-ліття свого сумного існування. Одна Фінляндія має тепер для неї добре слово, а більш ніхто.

НЕМА МУКИ.

МОСКВА. — Коли читати „Правду“, то виходить на таке, що як навіть є де збіжжя, то нема муки, бо млини не функціонують. Або поспути, або люди порозкрадали приладдя. Таке прийнятні доносять з північного Казакстану.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗАБОРОНИ ШТУЧНИХ ВОГНІВ.

Група сенаторів і послів ньюйорської легіслатури в Олбані, Нью Йорк, домагається ухвалення закону про повну заборону продажу штучних вогнів. Закон мав би ввійти в життя з днем 1. серпня. Подібні заборони вже мають стейти Пенсильвенія й Нью Джерзі.

\$25 ЗА 2 ЯЙЦА

Ролф Роберт, президент ам-нестійної ради стейну Масачусетс, заплатив за смажені яйця, які йому подано на Джексонівським Бенкеті в Бостоні, 25 доларів, як інші учасники за добрий обід. Він є на дієті, але не жалеться на ціну, бо, мовляв, промови були варт ті гроші.

„ВУЙКО СЕМ“ НАЙКРАЩИЙ ПОКУПЕЦЬ

За обчисленням уряду середньо-американської републики Нікарагуа, дві третини збору кави останнього року за купили Злучених Держав, заплативши за це 1 мільон 700 тисяч доларів.

Другим з черги покупцем є Німеччина, що закупила там кави за пів мільона доларів.

ПЕРЕВЕРНУВСЯ КОРАБЕЛЬ

У місті Педергафт у Панамі перевернувся на воді 336-тоновий корабель „Чірікі“. Підчас випадку затонув 18-місячний син власника й один моряк. Матір дитини й її товаришу врятовано.

ЛІКАР ДІСТАЄ АТАКУ СЕРЦЯ ПІДЧАС ОПЕРАЦІЇ

Д-р Алтон Лоренс Шермен з Оренджу, Нью Джерзі, дістав атаку серця підчас оперування однієї жінки боляка в шпінталі св. Марії, і помер упродовж години.

ВИНУС НАЦІВ ЗА СОМОГУБСТВО В АМЕРИЦІ

Суддя окружного суду в Волтгеми, Масачусетс, рішив, що лікар д-р Кент Розенмеєр, іммігрант з Німеччини, котрий повісився в тому місті 20. серпня минулого року, поповнив самогубство внаслідок переслідування з рук німецького уряду, якого дізнали він і його жінка, будучи в Німеччині.

„МАЄ МАТИ“ 12 КАПЕЛЮХІВ

Рада Моді Капелюхів заявила на своїх зборах, що відбулися в готелі Риц-Карлтон у Нью Йорку, що добре одитий чоловік має мати 12 різних капелюхів, якщо він хоче при всякій оказії бути одягнений відповідно до моди.

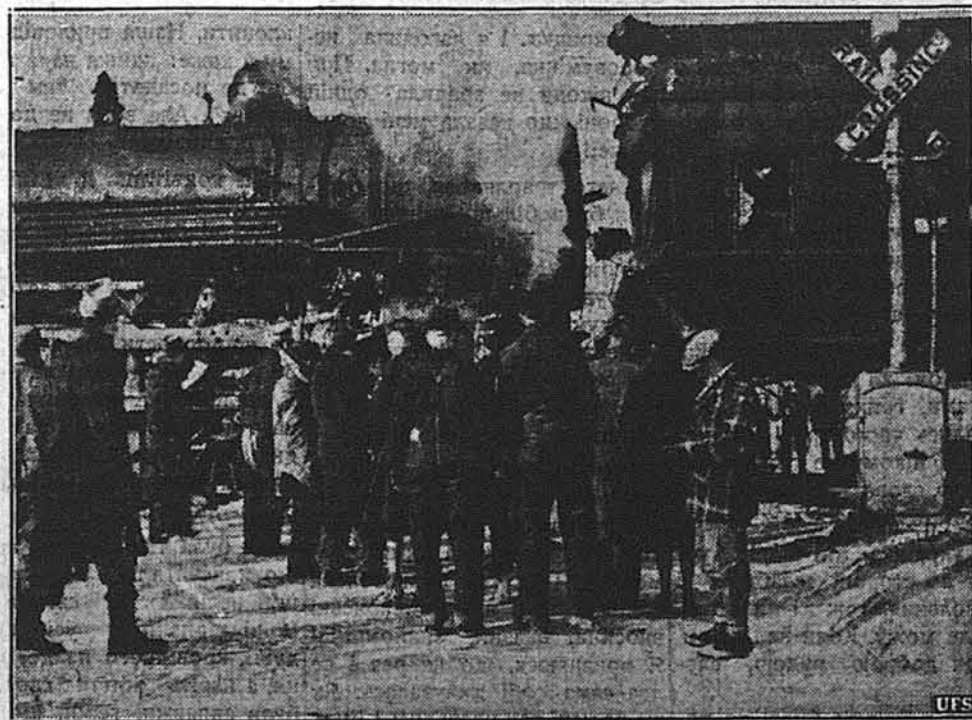
НЕДОСТАЧА ВОДИ В НЬО ЙОРКУ

Через те, що від довшого часу не було атмосферичних опадів в околиці Нью Йорку, міський уряд застановляється над тим, чи не відкрити би до вжитку знову старі керниці на Лонг Айленді.

ЗА ВІЙНУ З СОВЕТАМИ

ПАРИЖ. — Військові кола в Франції обговорюють цілком отверто потребу виповідження війни Советам. Таким чином, кажуть вони, можна легко збільшувати пристань Мурманськ на далекий півночі й Чорне море на півдні. Те останнє найважливіше, бо тоді Ні-

мечина була б цілковито відтята від довозу нафти з Кавказу. А й самі Совети були би позбавлені нафти, а тоді їх моторизована армія була б цілком бездіяльна. Усе те допо-могло б приспішити перемогу альянсів над Німеччиною.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В АРКОЛІ, ІЛІНОІС.

У ударенні між двома потягами залізничі Ілінойс Централ згинув визначний шікагівський архітект Томас Толмедж. 54 особи були покалічені.

КАНАЛ ДНІПРО-БУГ

МОСКВА. — Советська газета „Правда“ подає, що вже розпочато будову каналу Дніпро-Буг. Робота ведеться в Білій Русі. Канал має бути скінчений у квітні 1940 року. Будують з поспіхом, бо канал потрібний для доставки збіжжя, соли й нафти Німеччині. Він лучитиме Балтійське море з Чорним морем. Теперішня будова відноситься головню до простору, що лучить західню Булорусь із Україною. Такий канал існував уже давно, але він був запущений і тому непридатний до плавби через мілізні. Це головню на Буг-Припять. Канал лучитиме міста Берестя над Бугом і Пинськ. Товари будуть могли йти з Одеси через канал аж до Данцигу ріками Дніпро, Припять, Буг, Висла.

ЗАПОВІДАЄ ЄВРОПЕЙСЬКУ, А ТО Й СВІТОВУ ФЕДЕРАЦІЮ.

ЛОНДОН. — Обеднання Англії й Франції дає знамениті висліди на всіх ділянках: політичній, військовій, економічній і фінансовій. Корітці з такого обеднання такі очевидні, що як і війна мине, то це обеднання залишиться. До нього могутимуть приступити й інші держави. В такий спосіб може легко прийти до федерації європейських держав, а згодом і до світової федерації, побудованої на тих принципах, на яких положено основи під англійсько-французький союз. Таке заявив британський прем'єр Чеймберлін.

Але перше треба виграти війну...

Та поки це станеться, треба мати на увазі, казав далі Чеймберлін, що теперішній ніби спокій на фронтах є тільки спокоєм, що заповідає скорий прихід страшної бурі. Треба обеднання всіх сил, щоб поконати лихо, злі сили. Це неправда, що альянті хочуть знищити німецький нарід, але всетаки німці є відповідальні за продовження війни і за те, що держить у себе тиранів. Колиб Німеччина виграла, то вона поводитимася з англійцями таксамо, як поводитимася з народами Чехословаччини і Польщі. Теперішня війна є далі війною нервів, казав Чеймберлін. Треба вміти видержувати.

ПОСИЛЕНА АКТИВНІСТЬ У ПОВІТРІ.

ЛОНДОН. — Німецькі летуни бомбардували в різних місцях британські кораблі, з яких 3 знищено. Були це невеликі торговельні чи рибальські кораблі. Та крім цього пропали на Північному морі й у Каналі Ля Манш три інші кораблі, натрапивши на міни. Між іншими затонув таким чином „Донбар Кесл“, що мав понад 10,000 тон поємности. За той день згинувло чи пропало на морі при згаданих затопленнях 35 осіб. І є велике число ранених і таких, що не знають, де вони є. Багато кораблів вернулися до пристаней, але цілі посічені кулями машинних крісів, з яких до них стріляли з німецьких літаків. На тих кораблях є багато ранених від цієї стрільнини.

ЩО РОБИТИ З ПОЛОНЕНИМИ?

ГЕЛЬСІНКІ. — На фронті притихло. Советська армія розбита і забере багато часу, поки вона стане спосібною до нової більшої офензиви. Крім того панують такі сильні морози, що воєнні операції на більшій скалю неможливі як для фінів так і Советів. Зате є велика жура, що робити і де подіти советських полонених. Є їх тепер поважне число, а що буде, як війна далі потриває? Фінляндія мала. Сама має несповна чотири мільйони мешканців, а тут готово прийти до того, що треба буде годувати сотні тисяч полонених.

КАЖУТЬ, ЩО ПОДІЛЯТЬ РУМУНІЮ.

ПАРИЖ. — Франція є того переконання, що існує; договір між Німеччиною і Советами щодо того, щоби поділити Румунію в такий спосіб, як це вони зробили з Польщею.

БЕРУТЬ ПОЛЯКІВ ДО АРМІЇ.

БЕРЛІН. — В Познанщині німці беруть молодих поляків до армії, кажучи, що отсим наділюють їх „почестю, що можуть як рекрути причинитись до здійснення величавих планів Гітлера“.

САМООБОРОНА.

СТОКГОЛЬМ. — Швеція допомагає Фінляндії, але в цілях самооборони. Та допомога не є ніяким порушенням нейтральности. Швеція не дасться втягнути у світову війну альянтам; як цього побоюється Німеччина. Така є офіційна відповідь Швеції Німеччині.

ВИГАНЯЮТЬ КОМУНІСТІВ.

ПАРИЖ. — Між послами, що прибули на засідання французького парламенту, було 7 комуністів, що служать в армії. Вони дістали відпустку і прибули на наради в цивільних одягах. Коли президент палати послів висловив подяку армії, послі повставали з місць крім кількох згаданих комуністів. Чотирьох з них винесли послі з салі. Тепер буде внесений законопроект, який заборонить бути послами тим, що є членами комуністичної партії, яку розважали як таку, що є в зв'язку з чужинецьким урядом.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays.
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
випуском, в котрому оголошувач хоче мати своє оголошення.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.

3 Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

У БАЛКАНСЬКОМУ КІТЛІ

Найважливішою новинкою з Європи з останніх днів минулого тижня є візита малярського міністра закордонних справ, графа Чакія, в італійського міністра закордонних справ, графа Чяна. Ця візита може легко стати одною з головних подій теперішньої війни.

Будапештські донесення про висліди цієї конференції представляють їх у тріскачких фразах. Мовляв, Італія дала Мадярщині запевнення, що вона буде помагати Мадярщині на випадок нападу з боку Німеччини або Росії. Якщо справді зроблено таку умову, то це означало би передовсім, що берлінсько-римська вісь остаточно раз навсе зломана, що Італія вже не дивиться за поперта своїх інтересів у напрямі Берліну, а веде вже свою окрему політику, незалежну від Берліну. Це означало б теж, що Італія вмішується дуже активно в справи Балкану, не оглядаючися на Німеччину.

Якщо справді такі були постанови нового італійсько-малярського порозуміння, то воно могло б відкривати для Балкану можливість порозуміння між балканськими державами щодо спротиву проти експанзії в тому напрямі з боку двох найбільше загрозливих імперій: німецької й російської. Це могло б навіть означати замирення Балкану під зверхньою опікою Італії, бо проти згідливих балканських держав під егідою Італії не важились би ні Німеччина ні Росія.

Однак чи справді буде візита Чакія мати таке значіння залежить від цього, чи справді порозуміння між Італією й Мадярщиною пішло так далеко, як пишеться з Будапешту. Чи так є, не знаємо, бо текст угоди рішено не проголошувати, себто полішити його в тайні. Через те можна сумніватися в правдивість і того, що з цієї угоди вже подано до публічного відома. Сумніваються передовсім у те, чи угода справді має постанову про оборону Мадярщини на випадок агресії з боку Німеччини. Припускають, що там певно є постанови про Росію, але постанови про Німеччину може й нема.

Якщо справа мається так, то італійсько-малярська угода мала би значіння. Вона значила би хіба, що Італія дала би Мадярщині гарантію посідання забраної Карпатської України та гарантію тих країв, які Мадярщина ще забрала би від Румунії. Від Румунії вона забирала би краї на випадок, якби Росія пішла проти Румунії зо сходу. Якщо угода Мадярщини з Італією представляється так, то це навіть не згода проти Росії, а згода скористати з російської агресії проти Румунії, а тимсамим посередньо й згода на користь Росії. І не була би це згода на замирення Балкану, бо як Росія буде брати Буковину й Басарабію, а Мадярщина Семігород, то й Болгарія не буде без того, щоб не посягнути по Добруджу, а Сербія по пограничні повіти. Серед таких умовин може легко прийти до нової загальної балканської війни. Така війна не відіпхнула б великих держав від Балкану, але саме дала б їм знамениту нагоду вкести там свою печеню коштом дрібних балканських держав.

„ДЖІНГІСХАН З ТЕЛЕГРАФОМ“

Джінгісхан Темуджін був монгольський володар на переломі 12 і 13 століття. Він з своєю монгольською ордою рушив був зразу на Китай, але його наступ розбився об великий мур, зроблений китайцями. Тоді Джінгісхан пішов у західному напрямі, дійшов до Волги й Дону, а 1240 року його підлеглі отамани взяли Київ, Галич, перейшли через Карпати на Угорщину й нагнали великого страху цілій Європі. Монгольська орда, звана також татарською, захоплювала в своїм поході всі народи й племена, надавала їм військової організації — десятки, сотні, тисячі, десятитисячі — і гнала їх перед собою на даліш завоювання. Літописці зазначають, що татари — монголи в завоюваннях країн винищували систематично найкультурнішу верству підбитих народів — духовенство, боярство, князів, бо вважали, як темна селянська маса, позбавлена свого проводу, буде їм покірна.

Джінгісхан і його наступники мали ідею великої світової держави, яку вони хотіли утворити способом завоювання. Коли татарам не вдалося пройти походом у західню Європу, вони осіли над Волгою й Доном і обернули Московщину та Україну в свої „улууси“. Україна під проводом галицько-волинських князів Романовичів давала відсіч татарам. Теж і московські князі, що прийшли в Україну в 14 віці, продовжували боротьбу з ордою. Не так було на Московщині. Князі цієї країни покійно хилили голови перед татарським ханом та його баскаками (комісарами), вони навіть конкурували між собою, хто з них може добути більшу ласку від татарського царя. Один між ними князем знайшовся, котрий перебрав на себе право збирання дани на татар, зробившись татарським екзектором. Цей московський князь був визнаний татарами, як старший між князями на Московщині. Збираючи податки на татар, московські князі придбали цим способом і собі великі гроші, бо не все віддавали татарському ханові. Від того часу починається зріст сили московського князя. Князі Москви силою, підкупом і підступом збільшували свою територію, від татар вони завоювали деспотичний спосіб у праві державою. „Московія тираніда гавде!“ — (Московщина тишиться з тиранської влади) — писав один англієць про державний устрій Московщини в 16 віці. Ці татарські впливи глибоко зайшли в душу московських людей. Хоч у 16 столітті Мо-

сковщина визволилася від татар, і князь московський почав зватися царем, однак за триста літ татарського панування на Московщині запанував татарський дух. Непотрібна жорстокість, ненаситна жадоба до завоювання чужих земель, руйнація культурних цінностей, мрія про світову монархію під проводом московського „білого царя“ — все це розвинулося під впливом татарської орди. „Москва не стерпить вільного народу“ — перестерігав шведський дипломат українських політичних провідників Б. Хмельницького та Виговського після нещасливої присяги в Переяславі 1654 року. Дійсно, всі відносини сусідніх народів з Москвою кінчалися тим, що московський цар поширював свою державу чужим коштом. Московський народ ще й досі має в собі багато рис кошового народу. Нема у москалів тої любови до рідної рілі, яку бачимо в нас або в інших хліборобських народів. З такими національними рисами характеру легко було робити переселення й завоювання, бо такому народові „нічого не жалі“: ні рідної стріхи, ні вишневого садка, ні рожевих кущів та калини під вікнами, зате його тягнуть далекі простори, де він міг легко пожитися чужим добром і чужою працею.

Большевизм, хоч намагається виводити свій родовід від соціалістичних теорій західної Європи, однак духом своїм і цілою історією Московщини він коріниться в давніх віках московської держави. Як у хана татарського або у царя московського всі піддані були „холопами“ (рабами), так є й тепер під владою новітнього хана — „великого Сталіна“. За ханів і царів московських вся земля і все майно московських людей уважалися за „Божі та государеві“, так тепер вся влада над майном держави і окремих людей належить державі.

Історики пишуть, що татари і москалі починали війни проти інших народів, з тої причини, що володарям треба було нових підданих, щоб платили податки. І новітні придбання большевицької Москви — окупація Західної України й Білої Руси, обсадження трьох балтійських держав, напад на Фінляндію — це все виходить із старо-давньої традиції татарських ханів та їх наслідників — царів московських. Ріжниця лише в технічних засобах. Татарі їздили на конях, — тепер московське військо їздить в автах, плаває на морях і літає в повітрі. Але ідея влади й насильства над чужими народами лишилася та сама. „Джін-

„БРАМА ВАРВАРІВ“

Тою „брамою варварів“ є місьцевість Ужок на границі Карпатської України та Західної України у французького журналіста Сентуріона (його репортажі вже були нераз рефоровані в „Свободі“) в паризькому тижневику „Кандід“ (з 29. листопаду 1939). Читаємо там таке:

„В глухий гірський ніч ми не розрізняємо, що зближається до граничних стовпів, однак чуємо тверді кроки малярської граничної сторожі. Ми знаємо, що ми прибули до Ужока. Мала й низька коршма огрівається великою пічкою, зробленою з білого фаянсу. На столах горять нафтові лампи, на стінах висять пояс та футерали, напхані револьверами.

„Коли нас розпізнали малярські офіцери, дали нам теплу перекуску й ми розгостилися. Тоді, коли кельнерка подає нам тарілки, я відчуваю оцей спокій, який можна тільки відчувати на чобових позиціях на фронті. Недалеко від нас, у куті бачу телефон архайчного вигляду. Це тим апаратом одного дня почує голос Європа: „Червона армія переходить Карпати!“ Бо головніші події з європейської історії це не отверті війни, але великі інвазії, які приходили з Азії. І саме через Ужок переходили ці наїзди, що оштовпили найбільші сліди в Європі.

„Через високі й непрохідні Карпати близько до нас природа зробила один просмік. Це туди, що віє холодний вітер з Росії, це тудио пройшов колись Атиля, потім монголи...

„Зрана я підходжу до границі. Стріаю кущою малярського жовніра з напхалими й пошнілними руками. Коли одначе вихиляюся даліше, він перестерігає мене, що є дуже небезпечно. Він мені показує на другій стороні границі сілюетку людини з гострим шоломом на голові, що, як медвідь, поступає з одною ногою на ногу. Це советський жовнір.

„Коли я так довше задержався, нагло чую рух навколо мене. З квартири повибігали малярські жовніри й чую всіма мовами заклик „назад“, „не показуйтеся“, і т. і. Один жовнір пояснює мені: „Кожного разу, як хто прибли-

гізхан з телеграфом“ — що назву дав колись цареві відомий російський письменник Лев Толстой. Що теперішнього самодержця в Москві можна назвати Джінгісханом з радіотелеграфом — про це не може бути спору.

P. C.

житись до границі, вони „стріляють! Не хочуть навіть, щоб їх здалека оглядали!“

„Другий офіцер говорить мені: „Ви виставили свій ніс крізь вікно в Азію!“ Ми говоримо. Він оповідає мені, як то минулого березня він прибув до цього краю зо своїм полком. „Ми тишилися, що нарешті одержали спільну границю з Польщею. Тепер маємо щось більше, Росію, що більше, вічну Азію, маму диких наїздів“. Сходимо розмовою на Белю Куна. „Вони“ його везуть знову, — каже мій співбесідник, „вони“ держать його в поготівлі“.

„Коли ми даліше продовжували говорити в середині квартири, двері нагло отвіряться й входять два військові, з кісами під рукою, з лицями, битими вітром і зимом. Я пізнаю, що це два німецькі жовніри з поблизокого гірського полку. Нема ні „гайль“, ні биття обцасів...

„Звіди вони приходять? Треба зрозуміти, що зараз на захід від Ужока починається німецька смуга окупації. Ціла саяла заповняється малярськими жовнірами, які живо дискутують з німцями. Ці оповідають, як москалі заарештували були двох німецьких офіцерів, коли ці йшли на конференцію делімітаційної комісії.

„Всі ці жовніри, в зелених чи „какі“ уніформах, почувають себе окцидентами у порівнянні з варварами, що стоять недалеко від нас, варварами в повному того слова значінні, які належать до другого світу, котрий нас не розуміє.

„Наступає цікавий епізод. Німецький офіцер накручує радіо так довго, аж поки не чуємо французьку мову. Все нагло стихає...

Карпатська Україна.

„Побачивши зміни варті на советському боці, я переїхав цей край, що положений на південь від Карпат. Пригадайте собі цю „комету“, що собою уявляла буща Чехословаччина. Головою „комети“ була Богемія й Моравія, потім ішла Словаччина, і на кінці цей край. Я назву його Карпатською Руссю, бо одинока мова, що тутешні селяни трохи розуміють, це московська. Перед війною цей край, подібно як Словаччина, належав до Мадярщини, по війні до Чехословаччини, а по Мінхені став майже незалежною державою. Край, що має біля 11,000 кв. км. і пів мільона мешканців, щось у роді наших департаментів Савоя й От-Савоя, був кермований людиною, що її називали „Монсіньор Волошин“.

„Після нього Підкарпатська

Русь була українською землею, й „з того малого кусника незалежної України“ повинно вийти визволення всіх українців, одного мільона українців з „румунського ярма“, шість мільонів з „польського ярма“ та дванадцять (!!!) мільонів з „московського ярма“.

„Чи були мешканці цього краю прихильниками великої України, (придільення до Росії) чи повороту до Мадярщини? Я поставив такі питання місцевому учителю, і хотів знати, в чію користь вийшов би плєбісцит. А він відповів мені: „В користь того, хто зумів би їх зорганізувати!“

„Заслугою Волошина в його великому, хоч короткотривалому успіху, було це, що він дав усі важні пости молодим людям краю, які знали писати й читати, коли перед тим усі ці пости були заняті мадярами, а потім чехами. Німецький уряд захоплював Волошина. Велика Україна, зрештою, була адутотою картою Німеччини в грі проти Росії.

„Тоді, коли німці забирали Прагу, мадяри думали, що німці через Словаччину заберуть Карпатську Україну та дійдуть до Румунії, щоб відтяти Мадярщину від Польщі. Мадярські війська ввійшли в Підкарпатську Русь. Волошин вислав розпучливі телеграми до Берліну. Звідаєм спершу дістав відповідь: „Ставте опір мадярам“. А пізніше, коли молоді фанатики з кісом у руці продовжували ставити опір регулярним військам Мадярщини, з Берліну наспіла телеграма: „Ми жалуємо, однак не можемо вам ніяк помагти“. Провідники режиму Волошина втекли до Німеччини. Мрія українська не здійснилася. Це те, що українські націоналісти називають „великою німецькою зрадою“.

Так описує французький журналіст свої вражіння з Карпатської України. Передає ми їх так, як написані. Недоречності впадають кожному з нас відразу в очі. Цікаві вони тим, що вказують на настрій й хаос на одній з тих українських територій, якої долю і границі хотіли б визначити всі інші — крім українського народу.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Шікаго, Іл. — Мистець-бандурист В. Емець просить когось з українців, що має пам'яткову програму англійською мовою з його концерту в 1930 р. в Сівік Театрі, щоб її переслав на таку адресу: V. Yemetz, 516 — 20 Ave. South, Minneapolis, Minn.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОІВ

(Спомин з недавнього минулого).

2)

Нераз приходили мої сини з чужої школи й з великим запалом оповідали мені про великі й героїські діла чужих мужів. Дитяча душа горіла великим захопленням і святим вогнем для... чужих людей! Очі світилися, личка червоніли, серця були переповнені переживаннями у школі. Тоді я з крівавим серцем мусів здавлувати одушевлення для чужих, байдужих діл. Я втигала натовісць з нашої історії подібні героїські діла, освічуючи життя наших героїв, історичних постатей, що нічим не стоять позаду інших.

З великою любовю та щирою наводила я ті безчи-

сленні великі діла в нашій минушині, де стільки примірів цілковитої посвяти й жертвенности. До цієї домашньої боротьби за душу дитини я запрягла й ще інший чинник. Книжку! Українську книжку, доброго й широго приятеля, що мав стати душевним кормом моїх дітей. Перш за все я їх вивчила писати й читати нашою мовою, а тоді виписала для них часопис і книжки з Галичини. Але ба! Вони пропадали безслідно в дорозі, не доходили до моїх рук на чужині... Я мусила вигадувати всякі способи, щоб не пропали мої діти для мого народу.

Ця боротьба, тиха й затяж-

на, начеб гартувала мої сили, наводила на всякі штучки й помисли, тільки щоб рятувати дітей й себе перед асиміляцією. При тім я старалася й на далекий чужині прислужитися й звеличати мою народність — моєю культурою й бездоганним поведінням. Таким ділом я виробила собі в чужинців шану та признання.

До мене приходили сусіди та знайомі зо своїми жалями, скаргами, грижми. До мене удавались часто про поміч і раду. Я нікому не відмовила доброго слова, ради й моральної піддержки.

„Я українка, мій нарід усе стояв по стороні слабших і поневолених, тож і я помагаю, де можу. Коли не ділом, то хоч доброю радою, словом“.

А що найгірше було, то родинні спори між подружжям, або сплітки й обмови сусідок. Одно скаже на друге, обіцяє, мєсе до мене, наче до почто-

вої скринки. І я лагодила не порозуміння, як могла. При тім ніколи не зрадила одній стороні, що казала мені друга на неї!

Часто траплялося, що ситуація була більш смішна ніж трагічна. Хотілось вибухнути сміхом в обличчя чужих, зажартувати собі з них, але одна думка здержувала мене. Видержати... до кінця. Нести ім'я свого народу високо, щоб усі признали його велич. Я — мурашка.

Минали так довгі місяці й предовгі роки. Я ні трохи не приставала до чужих людей, хоч була оточена ними, наче морем. При тім приневолена вдержувати з ними товариські зносини, звязки, знайомства! Я признаюсь, що не раз і не два сама собі дивувалася. Як же це мені так удавалось? Будь-що будь, людина не з заліза. А жінка особливо більш подаліва. Її скорше освоїти, перемінити, перекопати й на-

клонити. Наша приповідка тому й каже: „жінка наче та верба: де посадити, там прийметься“. Але вона не до мене, ця приповідка...

Всі привітливий й палкі наміри чужинців присвоїти собі мене, відбивалися об ставлеву плиту, що огортала мое духове життя. Там, у тім захованім і скритім „святая святих“, було відпорності ще на цілий 50 літ, і ніяка сила не змогла її знищити. А виробилася вона в моїй молодості, за юних днів весни, коли то на мене падала велика тінь наших героїв — лицарів.

Це була тільки тінь людей, що присвятилися всеціло нашій великій та світлій Ідеї. Вони віддали їй усі думки, душі, кров свого палкого серця, а навіть життя своє. Це були справжні герої, що примушують мене клонити низько голову на саму тільки згадку про них.

І яка я малосенька, мало-

вартна й невидна супроти цих велитнів! А вони світять мені своїм ясним приміром... і я хочу заслужити собі те чуття, що напевне й вони його мали. Чуття безмежного вдоволення, спокою душі й гордості думки. Зробили все, що тільки було в їх силах, для свого народу для святої справи!

То чумуж я не видержала між чужими, в далекім краю? Чогож подалася під їх ворожі впливи? Ні, стокроть ні. Я не піддамся! Я тільки живу між ними, але не пристану до них ніколи. Я з іншого, крашого гнізда, іншої, благородної крові. А головне, що я з такого високо культурного й шляхотного народу, що мушу носити високо голову, не знаходячи йому подібного на світі. Не так?...

Тільки так! Бо де є подібний нарід до мого, що вже в сіру давнину, коли кругом на сході царила ще кромішня тьма, він уже був культурний

та цивілізований! І не лише сам, а ще ширив освіту кругом себе. В нього від тисячі літ руки чисті від братньої крові, як у жадного іншого народу. Він не знав і не знає знущання над поневоленими, обрабленими долею й людьми, безталанними й нещасними. Де є ще в світі нарід, що міг би рівнятися мійому, що не зважаючи на найгіршу неволю, страшний кайдани і рабство, одинокі в світі катування, всеж такі ніс високо свої Ідеали! Не впав духом, не піддався, а борювався культурно й гідно за своє існування й право під сонцем на своїй землі. А все, без уваги на найбільші перешкоди, труднощі й загрози, зумів здержати людську гідність.

(Даліше буде).

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТОВИНІ НАХОДИТЬСЯ
„СВОБОДА“.

3 ДНЯ

„ЗИСКИ“

Коли картяний грач встане від стола з вигрою, то він значиний говорить, що гартує гри, це мудра річ; вони відсвіжують чоловіка, розбурхують інстинкт ризика і змагаються. Коли ж він програє, то тоді говорить, що гра в карти це найбільша глупота на світі. Звичайно він зарікається більше в карти грати. І нидержує він у своїй постанові найчастіше так довго, поки не трапиться овіжа нагода заграсти.

Подібний підхід мають деякі люди до „економічних зисків“. Коли комусь вдається доробитись майна, хочби шляхом визиску затрунених ним робітників, то він наплює на всі свої соціальні, чи соціалістичні переконання; грошки завжди приманливі, щоб дозволити якимсь засадам відганяти їх від власної кишені. Коли ж не вдається, то він „соціаліст“, або й „большевик“ і не признає „визиску робітників“.

ЛИЦЕМІРИ.

Але бувають інші лицеміри, які в практиці, в щоденному житті, в своїй бізнесі — в немилосердний спосіб використовують затрунених ними робітників. Зате в теорії, вчором у клубі, чи так собі під час полудневої поговірки, вони удають „соціалістів“, а навіть „комуністів“. Вони залюбки читають соціалістичну і комуністичну пресу, з захопленням перечитують ті статті, які дають капіталістів, „визискувачів“ і т. п. Зложивши гарненько газету, такий лицемір повернеться обличчям до свого робітника і так на нього настукає, що тому зо страху пати потерпнуть.

Вони, ті лицеміри, радо користаються із благодатей капіталістичної системи, радо дороблюються маетку, переходять до „упрівілейованої класи, живуть по „панськи“. Але тут саму капіталістичну систему лають на всі заставки, мовляв: „Диви, який я поступовий, який чутливий, який милосердний! Справді луплю зо свого робітника шкіру, але, що зліше! Такий світ. Зате на словах — я „соціаліст“; а навіть, коли хочеш, большевиком буду“.

СЛАБІ СТОРОНИ ЛЮДСЬКОЇ ВДАЧІ.

Чесніше поступають ті, які в границях закону доробляються маетку, але не лають лицемірно тої системи, що їм дозволяє вибиватись понад інших. Бо зиск в економічній житті не є нічого злого. Жадоба зиску, хоч є слабою стороною людської вдачі і релігія бореться як може, щоб ту слабу сторону темперувати, всетаки в економічній житті є найважливішим двигуном і товчком до економічного поступу. Це жадоба і надія зиску заставляє кожного склепаря, кожного фабриканта, закладати свої підприємства. Чи лаяти їх за це? Чи хтось на світі інакше поступає? Вже економіст Адам Смит коло 200 літ тому завважив, що „лекар випікає хліб, а швець шие черевиків не на те, щоб добродійство зробити сусідові, тільки щоб заробити гроші“.

ЖАДОБА ЗИСКУ І БЕЗРОБІТТЯ.

Минулого місяця в Філадельфії відбулося засідання американського статистичного товариства, на яким заступник президента, „Клівленд Трост Ко.“, Леонард Ейрес, дав виклад про причини бізнесових циклів і наступачих по них циклів безробіття. Він сказав, що безробіття повстає внаслідок

док застою у витворюванні сталих дібр. Фабрики тих продуктів, які ми шо дня споживаємо, менше більше безперервно працюють. Бо люди безперервно потребують щоденних продуктів і безперервно їх споживають. Зате фабрики, які виробляють сталі, капітальні добра — машини і такі інструменти, що їх потрібно для закладування інших фабрик, — працюють не стало. Їх трапляє є валежжя від шримхи людей. Ні сіло, ні пало, по певним періоді люди дістають великої стихійної охоти зисків, охоти доробитись маетку і починають тоді свої гроші пакувати в вирібні сталі дібр. Починається період великого оживлення, бізнесу, праці. Та шо певним часі наступає перевтома. Люди, хоч не тратять охоти до зисків, то тратять надію на них. Процес тоді завертається, настає безробіття.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

Але твердження Адама Смита, що кожний займається промислом і виробництвом лише для зисків, всетаки не є вповні правильне. Коли йде про початкову стадію, в якій чоловік доробляється, то так. Але коли чоловік уже нагромадить багато капіталів, стане мільонером, то тоді він мусить керуватись не лиш особистими зисками, але також відповіальністю. Доробившись великого майна, він узав водночас у свої руки долю багатьох людей. А люди це не машини, не інструменти, які можна замкнути в фабриці на цілий рік, і вони через те не знають жадних прикрощів. Люди це живі істоти, які в заміну за свою працю безперервно потребують джерел доходів.

Коли капіталіст має людяне почуття й долі своїх робітників, він виконує дуже добру суспільну функцію. В душі він уважає себе не власником майна, тільки суспільним виконавцем, якому суспільність віддала в заряд це майно. Капіталістична система з таким духовним підкладом може зробити багато добра для суспільності, не боячися соціального перевороту.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

3 організаційного життя громади.

Аматорськими силами ОДВУ відіграно 17. грудня пєсу на 5 дій п. з. „Сотниківна“ на сцені У. Н. Дому, яка пройшла з повним успіхом.

Такі штуки під сучасну пору є найкращим ділом на змучені нерви нашого громадянства.

Річні збори У. Н. Дому відбулися дня 24. грудня поплудні. Збори відкрив голова У. Н. Дому, д-р А. Кібзей. До перепроведення зборів вибрано п. В. Дідика, як голову, а п. Камеєцького і С. Курилова на секретарів. Були звіти уступившого уряду: д-р А. Кібзея як голови, п. В. Чмира заст. голови, панни О. Тимочко рек. секретарки, п. Ф. Гузіля фін. секр. п. Слупецького касієра, п. Форіса заст. касієра, п. Боднара і Іванчука контр. комісії. Між іншими здавав звіт адв. Чарновський як правий дорадник у судових справах У. Н. Д. В дискусіях забирали слово п. Дячун, Онуфрейтон і Коваль. У справах старих забирали слово п. Тимочко, Чмир, Сковорон, Коваль, Курилів, Бартош і Іванчук. Всі говорили в користь У. Н. Дому. П. Камеєцький перечитав точки зостатута, які треба справити, а деякі зовсім зєхнути.

Члени ухвалили вотум довіри для уступившого уряду повстанням з місць. На спеціальну пошану заслужила собі панна О. Тимочко, яка 2 роки працювала як рек. секретарка У. Н. Дому і провадила рекорди Дому точно та якнайкраще. Панна О. Тимочко, хоч працює в офісі і кінчить каледж під сучасну пору, всетаки знайшла ще час на працю в У. Н. Домі, за що належить їй правдива пошана та щира вдяка. Збори назагал перейшли спокійно та справно. 31. грудня відбулися річні збори Золотого Хреста, а також 24. від. ОДВУ.

ЗОРЕСЛАВ.

УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО

Христос раждається в Карпатській Україні у шумі пралісу старих мовчазних гір І верховинські янголи — вітри стодзвінні Співають „Слава в вишніх Богу“ аж до зір.

Убогі пастирі припали до землі І дивляться на чудо вбогих полонин. Заграли дзвони дерев'яної дзвіниці І колядки летять у простір наздогін.

Приходять мудреці аж від Дніпра І Сяну І моляться Дитині Божій в пеленках; Лякається, трясється Ірод окаянний І ввесь синедрион вже обіймає жаж.

З вертепом ходять козаки по Україні, Залита колядками гомонить земля: — Вітай, Мессіє наш, на закарпатським сні І запануй на всю Україну звідтіля!

А Він, малий Ісус, підносить Божі руки І простягає їх на ввесь широкий край: Благословенна будь, країно сліз і муки, Зродись-повстань наново й славою засяй!...

Хуст, 6. 1. 1939.

ПРОВІДНИКИ КОНГРЕСУ ПО ВІДВІДИНАХ У ПРЕЗИДЕНТА.

Зліва направо: предсідник палати послів Бенкгед, віцепрезидент Гарнер, провідник сенату Барклі й провідник палати послів Рейборн.

ну пошану заслужила собі панна О. Тимочко, яка 2 роки працювала як рек. секретарка У. Н. Дому і провадила рекорди Дому точно та якнайкраще. Панна О. Тимочко, хоч працює в офісі і кінчить каледж під сучасну пору, всетаки знайшла ще час на працю в У. Н. Домі, за що належить їй правдива пошана та щира вдяка. Збори назагал перейшли спокійно та справно.

31. грудня відбулися річні збори Золотого Хреста, а також 24. від. ОДВУ.

Того самого вечора влаштував 444 від. У. Н. Союзу (Козачий Орден) величаву аабаву новорічну, на якій було поважне число гостей.

Дня 1. січня відбулася також новорічна забава 94. відділу УНС в Гемтреку, попереджена панахидою в гр.-кат. церкві. Богослуження і панахиду відправив о. Тиханський. Обід, у часі якого промовляли бесідники, відбувся в Укр. Хаті в Гемтреку. Потім концертувала мандолинова оркестра під проводом п. С. Курилова. Гостей було поважне число.

С. Кв.

ДІТРОЙТ, МІШ.

3 діяльності Українського Народного Дому.

Рік 1939 добігає до кінця. Всякі фірми замикають рахунки, записують книжки та планують будучність.

Український Народний Дім у Дітройті, як наша народня інституція, робить тєсаме. Ми також замикаємо книжки, вибираємо новий уряд та плануємо на 1940 рік.

Упродсвж 1939 року, не зважаючи на тяжкі часи і безробіття, Укр. Нар. Дім зробив крок уперед. Ми сплатили багато довжників, повіривнювали рахунки та позбулися всяких судів і напастей...

Всього доходу за 11 місяців було \$10,235.64. На це було розходу \$9,278.95. Остєає готівки про замкненні книговодства з днем 30. листопаду \$956.69.

Щодо членів, то наша інституція представляється так: відділи У. Н. С., товариств, клубів, чи відділів Союзу Українок, себто усіх тих, що виплатили до У. Н. Дому не менше \$100 — є 13.

Особистих членів, що виплатили до У. Н. Дому по \$100 і

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДУМКИ ПРО ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС У НЬО ЙОРКУ.

„Події не повинні ніколи надати напрямку політиці, лише навпаки, політика мусить подіям кермувати“.

С. Петлюра.

В українському житті порожні фрази та ще й приперчені для приманки „красними словами“ — явище звичайне. То головна зброя, яку всеціло посідають „провідники з фаху“, себто люди, які, користаючи ріжними подіями, використовують їх для себе, чи для якогось малого гурту „фахівців“ від розбиття національної єдності. Загальне добро, чи інтереси цілоти України, для них не існують, коли на тому не заробить (під покрешкою якогось „ізму“ із інтернаціоналів) їхній гурт.

Щоб добитись своїх завдань, вони гнуздують події, вивчають з тієї нагоди пару „красних слів“, і галасуючи, тягнуть за собою загулювану ними частину маси. Маса, слухаючи „красних слів“, виголошених із латосом і яскравими гєстами, похитує головою, цмокає, розв'язує гаманця, дає тяжко запрацьовані гроші і починає вірити в речі, які і звичайний, як то кажуть „хлопський розум“ в інших випадках напевно осудив би. Так вселюється в маси страшна хвороба, шо розпадає її, нищить відпорність і кидєє на пошту чужих інтересів. Тим сїячам хвороби національного організму, шо зєється розєднання, потрібні певні події.

Люди, які ведуть справжню народню роботу, ставлять на пєдєстал правду, віру в неї й чия. Вони не ханаються подій, не використовують їх для якогось темних цілей, а навпаки, зуживають усе своє уміння й сприт, щоб кермувати тими подіями, маючи в перспективі світло своєї правди, яка буде при її осягненні, добром не гурту збочених людей, а добром для всіх.

Коли для шукачів національної правди добро свого народу й краю — найвищий закон і те добро вони бажать здобути своїми силами, „фахові провідники“ не можуть уявити ведення української політики без поєднання її з інтерєсами якихось інтернаціоналів, чи центрєми якихось „приятель-

ських“, неіснуючих тепер, державок. А вже зовсім збивєє їх з пантелику ігнорування їх, себто, коли їх не запрошують на провідні становища.

Здавалось би, шо вже самі деяких „фахівців“ мусів би їх надумити, примусити вчитатися в історію, яку вони колись творили, і повчитись. Та, на великий жаль, 22 роки (від 1917 р.) декого мало чого навчили. Це видно між іншим добре з того, шо було предєставлене на восьмим конгрєсі „Обєднання“, де подані чудові зразки „корисної“ праці „фахівців“.

В цей, страшний час у житті українського народу, коли, здається, і злодії стали одиодумцями добрих чинів, знаходяться ще люди із табору „провідників“, які мають відвагу ще й тепер вносити між українців розбрат.

Та... хіба Волох, Данченко, Махно й інші звертали на шо-небудь увагу, коли їм свербіла рука до булави? Ні, вони йшли за покликом своєї ворохобної крові до вимірної утопії, часто захлюбувались у своїй власній крові, а не отямившись, не розуміли своєї ганебної ролі... Шо для них добро мільонів, коли їхнє „я“ терпить!

Громадянство про це не мусить забувати.

Пригадують при цьому слова, які зміг голосно висказати лагідний С. Петлюра на засіданні Ради Міністрів, ударивши кулаком по столі... „Або ви мерзавці і просто не розумієте свого завдання, або ви зрадники свого народу і рєспубліки“. Ці слова відносились до укр. с.-р., які в той час носились з плямями урядування Рєспубліки, перетворивши її владу на радянський спосіб... і в догуду Москві. (О. Денко: „Літопис української революції“, т. II, ст. 352).

Міністр праці О. Безпалко, доведений поведєнням у с.-р. до неспитомности, заявив на томуж засіданні на адресу о-станніх: „Вам коники стругати, а не будувати державу“ (ст. 353).

Шось воно виглядає і в Америці так, шо пригадує „коники стругати“!

Та в обличчі великої катастрофи, яку переживає ввесь український нарід, час уже нам прийти до загального й бажаного висновку: працюва-

ти всім і разом для тої цілі, шоби допомогти рідним братам визволитись з неволі. Восьмий конгрєс „Обєднання“ закликав до того з підкрєслєнням: „негайного припинєння братовбивчої боротьби з боку тих, шо ту боротьбу ведуть“... Чи дійде воно до того?!

Всеукраїнський Національний Конгрєс у Нью Йорку мусить відбутись. Ніщо тому не сміє перешкодити. Українство повинно виказати свою зрілість і твердість у переведєнні плянів. За „робєння коників“ треба забути, а хто хотів би це робити, чи вже робить, то проти цього громадянство мусить гостро і рішуче зєреагувати.

Американське українське громадянство, як це видно було із звітів-докладів на конгрєсі „Обєднання“, виявило в допоміч Рідному Краєві велику активність. І вже це одно переконує і наповняє всіх нас вірою у щасливий перебіг і майбутнього Конгрєсу, який своєю солідністю й великістю викаже свою силу, організованість і непохитну волю громадянства до ведєння загальної, конкретної й корисної для всіх українців праці. Віримо, шо американські українці цього доконають. Кінчу побажанням успіху Всеукраїнському Національному Конгрєсові в Нью Йорку словами кошового Сірка: „Воля наша загинула не через ворогів, а через зраду своїх... І вам, шо тепер живете, не буде волі, поки не буде між вами згоди й братерства“.

М. П., Вінніпег, Ман., Канада.

ЗУДАРЕННЯ ПОТЯГІВ НА НАДЗЕМНІЙ ЗАЛІЗНИЦІ

Коло стації на 66. вул. на надземній залізницї на 9. Есєні в Нью Йорку наїхав у вівторок, в 2. год. зполудня, особовий потяг на робітничий потяг. 14 осіб були поважно потрєсені. З них треба було відставити до шпиталю.

СПРОСТОВАННЯ ПОМИЛКИ

У 301. ч. Свободи з 28. грудня 1939. зайшла помилка в оголошенні Новорічної забави з Роменстеру: було помилково подано, шо забава буде з танцями. На ділі танців не могло бути; була новорічна забава і спільна вечєра, без танців.

Адміністрація.

ПОЗІР, БЕЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

В СУБОТУ, 13. СІЧНЯ (JANUARY 13, 1940)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 33-35 WEST 19th STREET, BAYONNE, N. J.

НОВОРІЧНА ЗАБАВА

Початок у годині 7. ввєчєр. Вступ 30 центів. Музика під управою Г. Панаса.

Як шо року, так і цього, запрошуємо всіх українців прийти самим і привести своїх знайомих на цей вєчєр, де всі гарно забавимось і привитаємо Новий Рік. Хто прийде, певно не пожалує, за шо ручить — Уряд Нар. Дому.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛУБ І ЖІНОЧИЙ ВІДДІЛ У НЬО ЙОРКУ

17th ANNUAL BANQUET AND BALL В НЕДІЛЮ, 14. СІЧНЯ (JANUARY 14, 1940)

У MAIN BALL ROOM, HOTEL McALPIN BROADWAY AT 34th STREET, NEW YORK

Початок 6. ввєчєр. — Ціна білету \$3.00 від особи.

З нагоди обєднання сімнадцяти-літнього ювілею Український Демократичний Клуб має честь запросити шановне громадянство до ласкавої участі у цім Бєнкєті і спільній вєчєрі, в часі якої також відбудеться концертна програма визначних артистів. До танців буде пригравати першорядна музика до самого раня. По білєти просимо зголошуватись на адресу:

UKRAINIAN DEMOCRATIC CLUB, Inc., 59 St. Mark's Place, New York. — Tel. ALgonquin 4-7395.

DR. JOHN DERUNA

128 1ST 86. ВУЛИЦЯ (над стацією підземної залізничної лінії Лєксінгтон Ес.) Канцєлярія положєна центрально: до неї лєгкий доїзд з усіх сторін. Особли жадаль для жінок. Урядові години: 10—2, 4—9. В неділю 10—2. Спеціальну увагу присвячуєсь чоловічим і жіночим недугам, непродуктивністю, слабкістю. Докладна екзамінація з розєдлом крові \$2. ДОБИВСЯ ЛІКАРСЬКОГО СТУПІНЯ В ЄВРОПІ.

